

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: **D. L. A. A.**, narozená x
státní příslušností x
bytem v ČR: x

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne x

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne x se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, jímž jí nebyla podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), prodloužena doplňková ochrana.
2. Žalobkyně v žalobě namítala, že dle jejího názoru se bezpečnostní situace v Iráku nezměnila, a stále trvají důvody, pro které jí byla udělena doplňková ochrana. Měla za to, že prokázala i dostatečnou míru individualizace, že by právě ona byla terčem svévolného násilí v případě návratu. Uvedla, že je sunitského vyznání a bylo jí vyhrožováno ze strany šíitů, v zemi původu nenosila hidžáb a z tohoto důvodu jí bylo také vyhrožováno. Dodala,

že nemá v případě návratu mužský doprovod a nesouhlasila s tím, že doplňková ochrana nebyla prodloužena také jejímu bratrovi a tento ji může doprovázet. Dále se vyjádřila k bezpečnostní situaci v Iráku a Bagdádu. Na závěr uvedla, že její matka se doplňkové ochrany vzdala, ale byla k tomu zmanipulována správním orgánem a nemá v úmyslu se do Iráku vracet.

3. Žalovaný ve svém vyjádření konstatoval, že s podanou žalobou nesouhlasí a popírá její oprávněnost. Při posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany žalobkyně vycházel správní orgán ze spisového materiálu k řízení ve věci mezinárodní ochrany vedeného pod č. j. OAM-976/ZA-ZA14-2015, z obsahu žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, z protokolu o pohovoru k této žádosti, který byl se žalobkyní proveden dne 2. 12. 2020, a dále z informací, které správní orgán shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Po porovnání výše uvedených informací se skutečnostmi uvedenými žalobkyní v předešlém řízení, v němž žalobkyni byla udělena doplňková ochrana, a skutečnostmi tvrzenými v současném řízení o prodloužení doplňkové ochrany, dospěl správní orgán k závěru, že v Iráku došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace ve vztahu k tvrzeným potížím a ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobkyně, že udělené doplňkové ochrany už není zapotřebí. V podrobnostech správní orgán odkázal na napadené rozhodnutí, obsah správního spisu, zejména pak na žádost o prodloužení doplňkové ochrany a protokol o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 2. 12. 2020. Navrhl žalobu zamítnout.
4. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný výslovně souhlasil s projednáním věci bez jednání a žalobkyně k výzvě soudu ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřila svůj nesouhlas s takovým projednáním věci.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
6. Správní spis pak obsahuje zejména následující pro danou věc podstatné dokumenty: rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2016 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K08-2015, rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2018 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K02-PD1-2015, žádost o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 20. 8. 2020, protokol o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 2. 12. 2020, informace OAMP: Irák – bezpečnostní a politická situace v zemi, informace OAMP – Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, Návraty ze dne 18. 3. 2019, informace OAMP: Irák – politická a bezpečnostní situace ze dne 2. 6. 2020, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 103719-6/2020-LPTP ze dne 11. 3. 2020, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 16227-1/2020-LPTP ze dne 21. 7. 2020, zpráva Mezinárodní organizace pro migraci Údaje o zemi – Irák 2018, zpráva Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu – Situace osamělých žen, především západního smýšlení po návratu ze západních zemí a podání žádosti o azyl ze dne 22. 2. 2019, žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2021 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K11-PD2-2015.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 5. 2016 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K08-2015 byla žalobkyni udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 9. 2018 č. j. OAM-976/ZA-

ZA14-K02-PD1-2015 byla doba trvání doplňkové ochrany žalobkyni prodloužena. Dne 20. 8. 2020 požádala žalobkyně o další prodloužení doplňkové ochrany.

8. Při pohovoru dne 2. 12. 2020 žalobkyně sdělila, že mezinárodní ochrana jí byla udělena z důvodu války a špatné bezpečnostní situace v zemi, kde probíhaly konflikty mezi sunnity a šíity. Její život byl ohrožován ze strany šíitských ozbrojených skupin, které ji nutily k opuštění čtvrti v Bagdádu. Problémy měla také proto, že nenosila hidžáb. K důvodům své žádosti uvedla, že by chtěla žít ve své vlasti, ale vzhledem k důvodům, které uvedla, je tam život pro ni nebezpečný, zhoršila se ekonomická situace a nic nefunguje. Možnost přesídlení považuje za velice složitou, když v domácnosti není žádný muž. S případným návratem do vlasti by jí jako doprovod nepomohli ani její bratři, protože starší má na území České republiky trvalý pobyt a mladší je poživatel doplňkové ochrany a do vlasti se nemůže vrátit. Ke své integraci uvedla, že se podílela na různých akcích pomáhajících cizincům, navštěvovala kurz českého jazyka a má zde i mnoho kamarádek.
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
10. Podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu *osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.*
11. Podle ust. § 3 správního řádu *nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
12. Městský soud v Praze připomíná, že rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 5. 2016 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K08-2015 byla žalobkyni udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců. Žalovaný odůvodnil její udělení tak, že v zemi původu žalobkyně probíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 9. 2018 č. j. OAM-976/ZA-ZA14-K02-PD1-2015 doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu prodloužil, neboť neshledal, že by v Irácké republice došlo k podstatné změně situace s ohledem na potíže žalobkyně.
13. Soud dále uvádí, že po posouzení další žádosti žalobkyně o prodloužení doplňkové ochrany (žádost ze dne 20. 8. 2020) žalovaný dospěl k závěru, že došlo k takovým změnám situace v zemi původu žalobkyně ve vztahu k potížím, které prezentovala, že udělené doplňkové ochrany již není zapotřebí.
14. Žalovaný svůj závěr, že udělené doplňkové ochrany již není zapotřebí, opřel o informaci OAMP: Irák – bezpečnostní a politická situace v zemi, informaci OAMP – Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, Návraty ze dne 18. 3. 2019,

informaci OAMP: Irák – politická a bezpečnostní situace ze dne 2. 6. 2020, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 103719-6/2020-LPTP ze dne 11. 3. 2020, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 16227-1/2020-LPTP ze dne 21. 7. 2020, zprávu Mezinárodní organizace pro migraci Údaje o zemi – Irák 2018 a zprávy Rakouského centra pro výzkum a dokumentaci o zemích původu – Situace osamělých žen, především západního smýšlení po návratu ze západních zemí a podání žádosti o azyl ze dne 22. 2. 2019. Z těchto zpráv obecně vyplývá, že došlo k ukončení masových bojů s Islámským státem, což mělo za důsledek výrazné zlepšení bezpečnostního prostředí. Přestože Islámský stát byl v roce 2019 nadále aktivní jako teroristická skupina, tak již neovládal irácké území ani civilní obyvatelstvo a jeho akceschopnost se snížila.

15. K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu a následného neudělení doplňkové ochrany soud uvádí následující. Soud předestírá, že ačkoli smyslem doplňkové ochrany je poskytnout žadateli ochranu, není tím myšlena ochrana před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Doplňková ochrana jako právní institut je jednou z forem mezinárodní ochrany, nicméně nelze jej považovat za univerzální nástroj sloužící k poskytování ochrany před bezprávnými postihujícími jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany jsou zákonem poměrně úzce vymezeny a pokrývají pouze určitou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou uznávána nejen v mezinárodním, ale i vnitrostátním kontextu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46, dostupný na www.nssoud.cz).
16. Pro aplikaci § 14a zákona o azylu je třeba zkoumat, zda žalobkyně splňuje zákonem stanovená kritéria. Podle rozsudku Nejvyššího právního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62 (dostupný na www.nssoud.cz), je k udělení doplňkové ochrany potřeba kumulativně splnit následující podmínky: „Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.“ Žalovaný se při posuzování žádosti zaměřil především na třetí podmínku, tj. zda žalobkyni hrozí v případě návratu do Iráku vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Jak vyplynulo z žalovaným předloženého správního spisu a žalobou napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobkyní jednak v samotné žádosti o prodloužení doplňkové ochrany a předchozích žádostech žalobkyně založených ve správním spise, a dále z protokolu o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Z uvedených listin vyplynulo, že žalobkyně o prodloužení doplňkové ochrany žádá zejména z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu v Iráku, v jehož důsledku se zhoršila tamní bezpečnostní situace. Dalším důvodem pak byly osobní problémy žalobkyně s šíitskou skupinou obyvatel, která jí vyhrožovala smrtí.
17. Soud uvádí, že v daném případě žalovaný pochybil, pokud dovodil, že u žalobkyně již pominuly podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu na základě nashromážděných podkladů. Je tomu tak proto, že soud shledal nashromážděné informace o zemi původu žalobkyně nedostatečné a neaktuální.
18. Podkladem pro vydání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, udělení doplňkové ochrany či prodloužení doplňkové ochrany musejí být podle § 23c písm. c) zákona o azylu přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany občanem. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, dostupný na www.nssoud.cz, platí, že „[p]ři používání

informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)“, přičemž zastaralá je podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74 (dostupný na www.nssoud.cz), taková zpráva, která „[o]bsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“

19. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z informací, jejichž výčet soud uvedl v odst. 14 tohoto rozsudku. Většina těchto zpráv popisuje vývoj událostí v letech 2017 – 2019, ačkoliv žalovaný rozhodoval k únoru 2021. Nejaktuálnějším podkladem rozhodnutí byla informace odboru azylové a migrační politiky z června 2020 o bezpečnostní a politické situaci v Iráku, v níž je uvedeno, že „[p]očátkem října 2019 vypukly v zemi masové protivládní protesty proti politické elitě a špatné ekonomické situaci. Protesty vyvolaly politickou krizi a pokračovaly i k 7. květnu 2020, kdy byl novým premiérem zvolen Mustafa Kázimí. Irák se také stále častěji stává dějištěm konfrontací mezi Spojenými státy americkými a Íránem. Napětí vyvrcholilo v lednu 2020, kdy při americkém raketovém útoku nedaleko Bagdádu zemřel vlivný iránský generál Kásem Solejmání.“ Citovaná informace obsahuje zmínku o ozbrojených konfliktech probíhajících na území Iráku, avšak blíže je nekonkretizuje. Nicméně žalovaný měl informaci o tom, že na území Iráku může probíhat ozbrojený konflikt. Bylo na žalovaném, aby nashromážděnými podklady potvrdil nebo vyvrátil, zda na území Iráku probíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, což však žalovaný neučinil.
20. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí poukazoval na skutečnost, že probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista byl již z pouhé přítomnosti na území Iráku vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy, musí mít pro svá tvrzení důkazy, jež musí být součástí správního spisu. Žalovaný nedostal své povinnosti opatřit dostatečné množství aktuálních informací k situaci v Iráku, neboť vycházel ze zpráv, které popisovaly stav v letech 2017 – 2019 a několik vět textu z nashromážděných podkladů se vztahovalo k počátku roku 2020, přičemž žalovaný se zaměřil především na porážku Islámského státu, ačkoliv situace v Iráku rozhodně není stabilní, neboť Islámský stát nebyl jedinou tamní aktivní ozbrojenou skupinou. Žalovaný měl proto ověřit, zda se situace v Iráku v době jeho rozhodnutí nezměnila a není na místě důvody pro prodloužení doplňkové ochrany žalobkyně opětovně zvážit. Závěry žalovaného nemají oporu v nashromážděných podkladech, neboť není zřejmé, na základě čeho dovodil, že se bezpečnostní situace v Iráku natolik zlepšila, že již není v případě žalobkyně důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Tento názor zastává z důvodu neustále se proměňující situace v Iráku i Nejvyšší správní soud (srov. rozsudky ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020-25 a ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 327/2020-24, oba dostupné na www.nssoud.cz).
21. Soud je tedy přesvědčen, že v daném případě žalovaný neučinil vše nezbytné tak, aby byl dle § 3 správního řádu zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a jeho závěry nemají potřebnou oporu ve spise ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Žalobní námitky jsou v tomto směru oprávněné a logické.

22. S ohledem na shora uvedené soud shledal žalobu důvodnou a podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil, neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá dostatečnou oporu ve správním spisu. Soud současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
23. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně byla ve věci úspěšná, avšak žádné prokazatelné náklady řízení jí nevznikly a ani žádné neúčtovala. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. listopadu 2021

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně